

‘Ik wil een vrij man zijn’

MISCHAEEL MODRIKAMEN

Philip Vanstapel en Bart Nelissen

Ik was de laatste om dit te voorspellen’, oppert Mischaël Modrikamen met betrekking tot de politieke aardverschuiving in Wallonië bij de federale en regionale verkiezingen van 2024. Modrikamen, die met zijn Parti Populaire een *parti de rupture* had opgericht, heeft tijdens zijn korte, maar erg intensieve, politieke carrière heel wat tegenkanting van het establishment mogen ondervinden. ‘Indien Georges-Louis Bouchez destijds MR-voorzitter was geweest, had ik de Parti Populaire nooit opgericht. Dat was vooral een noodzakelijke reactie op een MR *gauchisant*’. Ons interview zal echter niet over politiek gaan, dat is de afspraak. ‘Ik zeg bijna nooit interviews toe, maar voor een juridisch magazine als De Juristenkrant maak ik graag tijd.’ Modrikamen, zijn echtgenote en hun energieke viervoeters Clémie en Thatcher (genoemd naar powervrouwen Clémentine Churchill, vrouw van, en naar de voormalige Britse eerste minister) ontvangen ons hartelijk. Op het bureau van de advocaat prijkt een zwart-wit portretfoto van zijn vader, Marcel Modrikamen, ‘een syndicalist oude stijl met een ongelooflijk verantwoordelijkheidsgevoel. Ik kijk erg op naar mijn vader die, gelukkig niet als Jood door de Duitsers werd gesignaleerd, maar wel op zestienjarige leeftijd wegens zijn verzetsactiviteiten door de Gestapo werd opgepakt en gevangen gehouden, en later als ziekenhuisdirecteur in Charleroi een aanslag op zijn leven overleefde. Na de bevrijding sloot mijn vader zich aan bij de Royal Air Force in het Verenigd Koninkrijk, maar voor hij kon worden ingezet was de oorlog voorbij.’ Vader Modrikamen bleef onder alle omstandigheden kalm en vastberaden. Niet enkel de fascinatie voor vliegtuigen, maar zeker ook de stalen zenuwen heeft onze geïnterviewde duidelijk geërfd. ‘Ik ben geen rancuneuze mens, en probeer bovenal bescheiden te blijven.’

MUTUALITEITEN

Modrikamen groeide op in een socialistisch en eenvoudig milieu in Couillet, een deelgemeente van Charleroi. ‘Een bijzondere streek (lacht), maar Couillet was wel de eerste deelgemeente van Charleroi om schuldenvrij te zijn.’ Als primus van de klas - behalve dan voor wiskunde en wetenschappen - lag een universitaire studie voor de hand. ‘Ik heb tijdens het middelbaar heel veel lessen gebroost, maar gezien mijn hoge studieresultaten werd dat getolereerd. School voelde aan als een gevangenis.’ Tijdens de rechtenstudie aan de Université Libre de Bruxelles woonde Modrikamen dan ook geen enkel hoorcollege bij. ‘Mijn dagen volgden stevast hetzelfde ritme: een ontbijt vergezeld van de belangrijkste nationale en internationale pers, en dan dook ik in de boeken. Mijn professoren zag ik voor het eerst op de toen nog stevast mondelinge examens. En ook later aan de balie heb ik bijscholingen en studiedagen steeds gemeden. Ik leer de zaken graag op mijn manier.’ Met die eigengereide houding leggen we meteen de brug naar Sir Winston Churchill, een blijvende bron van fascinatie voor Modrikamen, die bekend is voor de quote: ‘*I am always ready to learn, although I do not always like being taught.*’ Churchill was een doener die niet vies was om zijn handen uit de mouwen te steken. Een man van 200 bakstenen en (maar) 2.000 woorden per dag. En ook daar heeft Modrikamen wat van weg. Wanneer we hem vragen van wiens hand de beeldhouwwerken en schilderijen zijn die de muren van zijn statige woning opluisteren, bekent Modrikamen dat het merendeel van deze kunstwerken door hem zelf zijn gemaakt. ‘Ook daar heb ik geen enkele les voor gevolgd, maar wanneer iets me passioneert wil ik er alles over weten, en me

© Jimmy Kels

Door mede- en tegenstanders erkend als groot strateeg en dito kenner van de conditionne wallonne, heeft advocaat en gewezen partijvoorzitter Mischaël Modrikamen steeds gepast voor de weg van de minste weerstand. Als zoon van een gewaardeerd vakbondsvorman liet hij een comfortabele ziekenfondsvoorzittersjob aan zich voorbijgaan en bond hij de spreekwoordelijke kat meer dan eens de bel aan, met meerdere huiszoekingen tot gevolg en tal van andere jurisdictionele intimidaties die volgens hem ‘de mediocriteit tragisch belichamen’. Modrikamens fundamenteel optimisme en veerkracht hebben er echter niet onder geleden, en hij blikte blijvend strijdvaardig vooruit. ‘We leven in enorm boeiende tijden!’

daartoe dagen én nachten opsluiten. Schilderen doe ik vaak ‘s nachts. Een échte schilder is wekenlang bezig aan een kunstwerk. Ik doe het vaak op enkele dagen. Het is een van de weinige activiteiten waarvan mijn brein volledig tot rust komt.’ De schilderijen en bustes van illustere historische figuren zoals Georges Clémenceau, Benjamin Disraeli en Enoch Powell liegen er alleszins niet om. ‘Het grote schilderij van Churchill in de eetruimte is van Charles Szymkowycz, de huisschilder van het Waalse gewest.’ Een andere vorm van ontspanning vindt de Anglo- en Amerikanofiele Modrikamen in het bij ons nog onvoldoende gekende pickleball. ‘Het enige terrein van ons land staat hier in de tuin.’ Hét grote voorbeeld voor de jonge Modrikamen was zijn professor verbintenissenrecht, Pierre Van Ommeslaghe. ‘Van Ommeslaghe is een van de belangrijkste figuren binnen de *Ecole de Bruxelles*, het recht zoals dat aan de Brusselse universiteit werd ontwikkeld en onderwezen, waarin de praktijk van het recht centraal staat. Ik ben van nature een *problem solver*, maar hoe een advocaat dat effectief moet doen: dát heeft Van Ommeslaghe me geleerd’. Modrikamen koesterde ondanks zijn uitmuntende studieresultaten geen academische ambities en begon zijn stage in de advocatuur bij het toonaangevende Amerikaanse kantoor Akin Gump en ging vervolgens aan de slag bij Simont & Simont, de voorganger van het huidige Stibbe. ‘Advocatenkantoren waren toen geen verluchte en verlichte moderne torengebouwen, maar herbestemde appartementen waar de vennoot kantoor hield in de living, de secretaresse in de keuken en de stagiair in de slaapkamer. Het was de tijd van

de zogenaamde *tables schtroumpfs*, de Rolls Royces van het kantoormeubilair (wit-blauwe bureau’s, nvdr) (lacht).’ De meest memorabele zaak uit Modrikamens vroege stagejaren betrof ongetwijfeld zijn verdediging van de voormalige premier Leburton in een proces tegen mutualiteiten waar Modrikamens eigen vader nog directeur was geweest. ‘Ik zie me daar nog toekomen aan de rechtbank in m’n Fiat Uno (lacht).’ Op de vooravond van de rechtszaak riep Leburton in de vergaderzaal op ons kantoor zijn onschuld uit. De ere-stafhouder Libiez antwoordde laconiek ‘dat de rechtbank zulks wel zou bepalen’. De gemoederen liepen hoog op. Om de situatie te bedaren werd ik uiteindelijk aangesteld als raadsman voor de verdediging (grijnst).’ Op de parking van het kantoor ontmoette de 23-jarige Modrikamen zijn confrater en toekomstige echtgenote Yasmine Dehaene. Dehaene volgde haar man toen die na zijn stage, daarin aangemoedigd door topspecialist internationale commerciële arbitrage Bernard Hanotiau, besloot om een eigen kantoor financieel en vennootschapsrecht op te richten. Modrikamen en Dehaene zijn sindsdien zowel professioneel als privé onafscheidelijk. Ook in recente maatschappelijke demarches, zoals de oprichting van de transatlantische populistische beweging The Movement, zoals vereeuwigd in de anderhalf uur durende documentaire The Brink, komen Modrikamen en zijn echtgenote zij aan zij aan bod.

CERA EN FORTIS

‘Op ons hoogtepunt waren we een geolied team met een vijftiental medewerkers. Voormalige associés Arnauts en Bonhivers richt-

ten intussen eigen kantoren op.’ De meest opmerkelijke collega van Modrikamen was allicht een professor in de nucleaire fysica. ‘Dat was een echte professor Zonnebloem (lacht). Ik gaf hem een bundel cijfermateriaal en in een oogopslag had hij een rekenfout gezien.’ Grote naamsbekendheid verwierf Modrikamen voor het eerst met de veroordeling van de ASLK Bank tot het betalen van 25 miljoen euro aan de onderschrijvers van *Confederation Life Eurobonds*. Dat was een class action-zaak *avant-la-lettre*. ‘Ik heb toen aan diepgravend rechtsvergelijkend onderzoek gedaan en wel

“*‘België is het meest postmoderne land van Europa. We hebben veel ziektes, maar ons pragmatisme is een voordeel’*”

honderden bladzijden conclusie geschreven. Normaal gezien hanteer ik een gebalde stijl, maar volledigheid was in dat dossier cruciaal.’ Twee jaar later zou Modrikamen de 800.000 coöperanten van Cera bijstaan. Na drie passages bij de kortgedingrechter in eerste aanleg werd de fusie tussen Cera en Kredietbank opgeschort. Bancaire geschillen hebben zoals vaker aanzienlijke politieke gevolgen, en met ‘Fortisgate’ was dat niet anders: Modrikamen bracht met zijn optreden zowaar de regering ten val toen bleek dat er sprake was geweest van achterkamerspolitiek en beïnvloeding van de zetelsamenstelling. Het zou, op de keper beschouwd, niet bij die ene keer blijven dat *président de parti* Modrikamen de politieke kaarten danig doorheen zou schudden. Vandaag is Modrikamen wat hij altijd al heeft willen zijn: een vrij man gebleven. ‘Ik heb de luxe van mijn cliënteel zelf te kunnen kiezen en om, zoals de ambachtsman die aan zijn Stradivarius sleutelt, iedere brief, conclusie of advies tot in de puntjes af te werken. De laatste tijd hou ik me veel bezig met grondrechten, zoals in de zaak van enkele zorgverleners die kritisch waren voor de corona-aanpak of het bijstaan van de gedupeerden van het crypto-platform Bit4You. Dat bezorgt me veel voldoening.’ Pragmatisme en *rigueur intellectuelle* gaan daarbij hand in hand, zowaar een typisch Belgische eigenschap, aldus nog Modrikamen.

De auteurs zijn respectievelijk advocaat in Leuven en docent in Antwerpen.

Biografie

- NAAM**
Mischaël Modrikamen
°1966
- LOOPBAAN**
- Licentiaat Rechten ULB (1989)
- Oprichting Advocatenkantoor Modrikamen (1993)
- Hoofredacteurschap van tijdschrift Le Peuple (2010)
- Voorzitterschap Parti Populaire (2009-2019)